

MOJEMU KOŚCIOŁOWI WSZYSTKO!
KSIĘGA JUBILEUSZOWA KU CZCI KS. ARCYBISKUPA STANISŁAWA NOWAKA METROPOLITY
CZĘSTOCHOWSKIEGO Z OKAZJI 25. ROCZNICY SAKRY BISKUPIEJ I POSŁUGI PASTERSKIEJ W
KOŚCIELE CZĘSTOCHOWSKIM.

Władysław Piotr Właźlak

Działalność administracyjno-terytorialna (arcy)biskupa Stanisława
Nowaka (1984-2009)

1. Sześćdziesięciolecie diecezji częstochowskiej

Erygowana 28 października 1925 r. diecezja częstochowska została włączona do metropolii krakowskiej¹. Jej terytorium składało się z byłych obszarów diecezji kieleckiej i kujawsko-kaliskiej. Z tej pierwszej pochodziło 48 parafii, zaś z tej drugiej przyłączono 126 parafii. Istniały oczywiście pewne różnice pomiędzy złączonymi obszarami w jeden organizm diecezjalny, dlatego podjęto reorganizację administracyjno-terytorialną, aby zatrzeć dotychczasowe podziały. W momencie utworzenia diecezji częstochowskiej na jej terenie było 174 parafie, z których kilkanaście liczyło ponad 10 tys. wiernych. Z tego powodu pierwszy biskup częstochowski Teodor Kubina podjął działania na rzecz zwiększenia liczby parafii, które jednak napotykały na liczne trudności. W międzyczasie wzrosła liczba wiernych na terenie diecezji, jednak parafii w tym czasie utworzono zaledwie kilka. W okresie drugiej wojny światowej nastąpiła degradacja życia i ośrodków parafialnych w okolicach Pajęczna, Wielunia i Wieruszowa. Po ustąpieniu wojsk okupacyjnych nastąpiła reaktywacja upadłych ośrodków parafialnych, a następnie podjęto dzieło tworzenia nowych parafii. Ostatecznie bilans istnienia diecezji częstochowskiej w ciągu ćwierćwiecza zamknął się nieznacznymi zmianami w zakresie administracyjno-terytorialnym².

Podczas działalności dwóch kolejnych biskupów częstochowskich, pomimo niesprzyjających okoliczności nastąpił pewien wzrost liczby ośrodków parafialnych. Pierwszy z nich biskup Zdzisław Goliński dostrzegł potrzebę tworzenia nowych parafii, dlatego powołał specjalną komisję, której owoce początkowo były nieznaczne. Sprzyjające okoliczności w tej materii nadarzyły się po zaszyłych zmianach politycznych w 1956 r., czego wyrazem było erygowanie kilkunastu parafii. Ostatecznie pod koniec działalności kilkunastu lat działalności tegoż hierarchy diecezja częstochowska liczyła 242 parafie³. W analogicznych warunkach przyszło działać kolejnemu biskupowi Stefanowi Barele. Pod koniec lat sześćdziesiątych ubiegłego stulecia dokonał erekcji kilku nowych parafii. W następnym dziesięcioleciu utworzył kilkanaście nowych ośrodków duszpasterskich, z których połowę powstało na terenach wiejskich. Znacznego zwrotu w tej mierze dokonano po 1981 r., kiedy erygowano kolejne parafie w ośrodkach miejskich

¹ „Acta Apostolice Sedis” 17 (1925), s. 521-528.

² W. Właźlak, *Rozwój sieci parafialnej i dekanalnej w diecezji częstochowskiej na przestrzeni jej historii* [w:] *Błogosławione, choć trudne czasy. Siedemdziesięciolecie Kościoła częstochowskiego*, red. J. Kowalski, Częstochowa 2000, s. 161, 167-168.

³ W. Właźlak, *Dzieje diecezji częstochowskiej w okresie działalności biskupa Zdzisława Golińskiego (1951-1963)*, Kraków 2000, s. 258-261.

Częstochowy, Myszkowa, Zagłębia i Zawiercia. Tuż przed świętowaniem sześćdziesięciu lat istnienia diecezji częstochowskiej liczyła ona 303 parafie⁴.

2. Organizowanie nowych placówek duszpasterskich

Kolejnym biskupem częstochowskim został rektor Seminarium Metropolitalnego w Krakowie ks. dr Stanisław Nowak, który kanonicznie objął diecezję 26 listopada 1984 r.⁵ Dostrzegł on od razu potrzebę związaną z rozwojem sieci parafialnej. W „Orędziu na rozpoczęcie posługi pasterskiej w Kościele częstochowskim” bardzo głęboko i przenikliwie pisał o potrzebie ożywienia chrześcijańskiej wiary, nadziei i miłości. *Znakiem tego jest rozmach apostolski wyrażający się w budownictwie sakralnym i różnych formach działalności duszpasterskiej, charytatywnej i kulturalnej, a nade wszystko w życiu sakramentalnym i modlitewnym.* Dalej w swym wystąpieniu nawiązał on do apelu biskupa T. Kubiny, który *widział potrzebę 400 parafii w diecezji. Tymczasem, mimo ogromnego rozwoju naszych miast i osiedli, mimo powołania do życia przez moich poprzedników stukilkudziesięciu placówek duszpasterskich, brakuje nam do tej liczby kilkudziesięciu parafii*⁶. Tak wytyczony program rozwoju sieci parafialnej w diecezji od samego początku był konsekwentnie i systematycznie realizowany przez obecnego jej ordynariusza. Już w pierwszych miesiącach swojej posługi biskupiej erygował kilka nowych parafii, głównie w Częstochowie i Zagłębiu. Ostatecznie do końca 1985 r. utworzył łącznie 26 placówek duszpasterskich⁷. W następnych latach biskup S. Nowak erygował kolejne parafie i wikariaty terenowe. W roku 1986 było 16, zaś w następnym roku było ich 23, z czego aż 17 parafii. Rekordowym był 1988 r., kiedy ordynariusz utworzył 25 parafii i 2 wikariaty terenowe. W kolejnym roku powstało 12 parafii i 1 wikariat terenowy. Z kolei w dwóch następnych latach erygował 13 parafii⁸. W międzyczasie doszło też do zmiany nazwy jednej z parafii. W związku z powtórna erekcją parafii Św. Jana Chrzyciela w Łaszewie biskup S. Nowak 31 grudnia 1989 r. przemianował parafię Św. Jana Chrzyciela w Wieluniu na Św. Stanisława Biskupa i Męczennika⁹. Powyższe działania administracyjno-terytorialne ordynariusza w diecezji częstochowskiej zamknęły się bilansem erygowania 98 parafii, co było jak się wydaje spełnieniem oczekiwań duszpasterskich wiernych.

Tabela 1. Placówki duszpasterskie utworzone w latach 1985-1991

Lp.	Parafia	Ekspozycja	Wezwanie parafii lub ekspozytury	Data powstania
1		Dziepółc	Miłosierdzie Boże	16.01.1985
2	Kościelec		NMP Różańcowa	18.01.1985
3	Będzin		Św. Jadwiga Śląska	19.01.1985
4	Dąbrowa Górnicza		Św. Maksymilian Maria Kolbe Kapłan i Męczennik	19.01.1985
5	Dąbrowa Górnicza		Przemienienie Pańskie	19.01.1985
6	Jastrząb		NMP Matka Miłosierdzia	19.01.1985

⁴ M. Mikołajczyk, *Kalendarium ważniejszych wydarzeń w życiu księdza biskupa Stefana Bareły*, [w:] *Człowiek zawierzenia Stefan Bareła III biskup częstochowski (1916-1984)*, red. M. Duda, Częstochowa 1986, s. 22-32.

⁵ *Kanoniczne objęcie diecezji częstochowskiej przez nowego ordynariusza*, „Częstochowskie Wiadomości Diecezjalne” (dalej: CzWD) 59 (1985), s. 18-19.

⁶ S. Nowak, *Orędzie IV biskupa częstochowskiego na rozpoczęcie pasterskiej posługi w Kościele częstochowskim*, CzWD 59 (1985), s. 28-29.

⁷ *Nowe parafie i ich proboszczowie*, CzWD 59 (1985), nr 1-2, okładka; *Nowa parafia*, CzWD 59 (1985), s. 109; *Nowe parafie*, CzWD 59 (1985), s. 181, 270-271.

⁸ *Nowa parafia*, CzWD 60 (1986), s. 70, okładka nr 6; *Erekcje parafii*, CzWD 60 (1986), s. 158-159, 284-285; *Erekcja parafii*, CzWD 61 (1987), s. 27; *Erekcje parafii*, CzWD 61 (1987), s. 284-285; *Erekcje parafii*, CzWD 63 (1989), s. 68-70, 279-280; *Erekcje parafii*, CzWD 64 (1990), s. 277-278; *Erekcje parafii*, CzWD 66 (1992), s. 55.

⁹ Parafie były w tym samym dekanacie Św. Wojciecha BM w Wieluniu, dlatego zmieniono wezwanie jednej z nich.

7	Poręba-Niwki		NMP Anielska	19.01.1985
8	Sosnowiec		Najświętszy Zbawiciel	19.01.1985
9	Sosnowiec		NMP Różańcowa	28.01.1985
10	Częstochowa		Bł. Urszula Ledóchowska	29.01.1985
11		Rudniki k. Częstochowy	Miłosierdzie Boże	1.03.1985
12	Dalachów		NMP Nieustającej Pomocy	11.03.1985
13		Libidza	Św. Jan Chrzciciel	15.03.1985
14	Czeladź		Św. Mateusz Apostoł i Ewangelista	28.05.1985
15	Dąbrowa Górnicza		Bł. Jadwiga Królowa	28.05.1985
16	Nowa Wieś		Św. Antoni Padewski	28.05.1985
17	Sosnowiec		Miłosierdzie Boże	28.05.1985
18	Nierad		Św. Apostoł Piotr i Paweł	11.06.1985
19		Lgota Mokrzesz	Św. Jan Chrzciciel	11.06.1985
20		Zawiercie	Św. Stanisław Kostka	11.06.1985
21		Zawiercie	Bł. Albert Chmielowski	11.06.1985
22		Poręba	Św. Jerzy Męczennik	10.08.1985
23	Dąbrowa Górnicza		Św. Maria Magdalena	12.09.1985
24	Sosnowiec		Bł. Rafał Kalinowski	12.09.1985
25	Myszków		Trójca Przenajświętsza	8.10.1985
26	Krzętown		Św. Wojciech Biskup i Męczennik	21.12.1985
27	Dziewięć		Miłosierdzie Boże	13.01.1986
28	Trzebisławice		NMP Wspomożycielka Wiernych	13.03.1986
29	Skrzydłów		Św. Stefan Węgierski	26.03.1986
30	Czeladź		Św. Wojciech Biskup i Męczennik	30.04.1986
31	Łęka Szlachecka		Bł. Albert Chmielowski	30.04.1986
32	Krzemieniewice		Św. Izidor Oracz	7.05.1986
33	Kolonia Lisowice		Św. Marek Ewangelista	31.05.1986
34	Siedlec Duży		Podwyższenie Krzyża Świętego	11.06.1986
35		Raciszyn	Św. Jan Apostoł i Ewangelista	26.06.1986
36		Cieciulów	Miłosierdzie Boże	26.06.1986
37		Kraszkowice	Św. Anna	4.07.1986
38	Iwanowice Duże		Św. Wojciech Biskup i Męczennik	9.08.1986
39		Częstochowa	Św. Jan Kanty	10.09.1986
40	Poręba		Św. Jerzy Męczennik	21.10.1986
41	Sosnowiec		Bł. Albert Chmielowski	6.11.1986
42	Cieciulów		Miłosierdzie Boże	21.11.1986
43		Wieluń	Św. Jan Chrzciciel	28.02.1987
44	Młyńsko		Św. Jan Nepomucen	5.03.1987
45	Częstochowa		Św. Maksymilian Maria Kolbe Kapłan i Męczennik	12.03.1987
46	Dąbrowa Górnicza		Nawrócenie Św. Pawła Apostoła	25.03.1987
47	Częstochowa		Św. Elżbieta Węgierska	11.04.1987
48	Błok Dobryczyce		Bł. Albert Chmielowski	27.04.1987
49	Gaszyn		Najświętsze Imię Maryi	6.05.1987
50	Zawiercie		Św. Stanisław Kostka	8.05.1987
51	Częstochowa		Św. Jan Kanty	15.05.1987
52	Zawiercie		Bł. Albert Chmielowski	20.05.1987
53	Siewierz		Najświętsze Serce Pana Jezusa	6.06.1987
54		Szczepocice	Bł. Karolina Kózkówna Dziewica i Męczennica	16.06.1987
55	Radomsko		Św. Jan Chrzciciel	6.07.1987
56	Radomsko		Bł. Michał Kozal Biskup i Męczennik	6.07.1987
57	Szczepocice		Bł. Karolina Kózkówna Dziewica i Męczennica	6.07.1987
58		Toporów	Przemienienie Pańskie	6.08.1987
59	Libidza		Św. Jan Chrzciciel	18.09.1987
60	Rudniki k. Częstochowy		Miłosierdzie Boże	18.09.1987
61		Góra Włodowska	Św. Franciszek z Asyżu	4.10.1987
62	Będzin		Najświętsze Serce Pana Jezusa	5.10.1987
63		Zawiercie	Św. Wojciech Biskup i Męczennik	3.11.1987
64		Mokrzesz	Św. Maksymilian Maria Kolbe Kapłan i Mę-	7.11.1987

			czennik	
65	Kraszkowice		Św. Anna	16.11.1987
66	Będzin		Bł. Albert Chmielowski	12.12.1987
67	Pichlice		Męczeństwo Św. Jana Chrzyciela	8.01.1988
68	Zawiercie		Św. Wojciech Biskup i Męczennik	30.01.1988
69		Radomsko	Najświętsze Ciało i Krew Chrystusa	10.02.1988
70	Częstochowa		Nawiedzenie NMP	11.03.1988
71	Łazy		Św. Maksymilian Maria Kolbe Kapłan i Męczennik	14.03.1988
72	Wieluń		Św. Jan Chrzyciel	28.03.1988
73	Toporów ¹⁰		Św. Franciszek z Asyżu	28.03.1988
74	Częstochowa		Nawrócenie Św. Pawła Apostoła	2.04.1988
75	Lgota Mokrzesz		Św. Jan Chrzyciel	4.05.1988
76	Błachownia		Św. Franciszek z Asyżu	3.06.1988
77	Świątkowice		Najświętsze Serce Pana Jezusa	3.06.1988
78	Raciszyn		Św. Jan Apostoł i Ewangelista	3.06.1988
79	Preczow		Bł. Michał Kozal Biskup i Męczennik	22.06.1988
80		Chorzyna Dąbrówki	Św. Maksymilian Maria Kolbe Kapłan i Męczennik	28.06.1988
81	Tąpkowice		Św. Jan Chrzyciel	4.08.1988
82	Kowale ¹¹ Gana		Św. Wojciech Biskup i Męczennik	4.08.1988
83	Czarny Las		Niepokałane Serce NMP	4.08.1988
84	Kłobuck		Najświętsze Ciało i Krew Chrystusa	17.08.1988
85	Praszka		Święta Rodzina	29.08.1988
86	Gniazdów		Najświętsze Serce Pana Jezusa	12.09.1988
87	Radomsko		Miłosierdzie Boże	30.09.1988
88	Wanaty		Bł. Karolina Kózkówna Dziewica i Męczennica	1.10.1988
89	Winowno		Zesłanie Ducha Świętego	1.10.1988
90	Mokrzesz		Św. Maksymilian Maria Kolbe Kapłan i Męczennik	1.10.1988
91	Radomsko		Bł. Jadwiga Królowa	24.10.1988
92	Częstochowa		Niepokałane Poczęcie NMP	26.10.1988
93	Radomsko		Najświętsze Ciało i Krew Chrystusa	28.12.1988
94		Łaszew ¹²	Św. Jan Chrzyciel	20.02.1989
95	Góra Włodowska		Św. Franciszek z Asyżu	27.02.1989
96	Sosnowiec		Zesłanie Ducha Świętego	20.03.1989
97	Sosnowiec		Najświętsze Ciało i Krew Chrystusa	20.03.1989
98		Sosnowiec	Św. Szymon i Juda Tadeusz Apostoł	17.04.1989
99	Dąbrowa Górnicza		Najświętsze Ciało i Krew Chrystusa	28.04.1989
100		Rokitno Szlacheckie	Miłosierdzie Boże	17.05.1989
101	Sosnowiec		Jezus Chrystus Najwyższy i Wieczny Kapłan	2.06.1989
102	Brudzice		Św. Maksymilian Maria Kolbe Kapłan i Męczennik	6.06.1989
103	Zawiercie		Najświętsze Ciało i Krew Chrystusa	16.06.1989
104	Będzin		Św. Barbara Dziewica i Męczennica	19.06.1989
105	Zawiercie		Miłosierdzie Boże	24.06.1989
106	Chorzyna Dąbrówki		Św. Maksymilian Maria Kolbe Kapłan i Męczennik	4.07.1989
107	Czeladź		Św. Archanioł Michał, Gabriel i Rafał	24.07.1989
108	Sosnowiec		Św. Szymon i Juda Tadeusz Apostoł	11.10.1989
109		Będzin	Bł. Honorat Koźmiński	18.10.1989
110	Będzin		Bł. Honorat Koźmiński	30.03.1990
111	Częstochowa		Św. Benedykt, Jan, Mateusz, Izaak i Krystyn Pierwsi Męczennicy Polski	5.05.1990
112	Częstochowa		NMP z Góry Karmel	21.09.1990

¹⁰ Od XVI w. była świątynia należąca do parafii Mierzyce, a następnie po 1522 r. przynależąca do parafii Łaszew, zaś w 1813 r. ponownie przyłączona do parafii Mierzyce. Ów obiekt sakralny spłonął w 1830 r., a w jego miejsce w 1880 r. wybudowano kaplicę pw. Przemienienia Pańskiego.

¹¹ Parafia w Kowalach istniała w 1460 r., zlikwidowana z braku uposażenia w XVI w.

¹² W 1459 r. istniała parafia, którą w 1813 r. włączono do parafii Mierzyce.

113	Myszków		Św. Apostoł Piotr i Paweł	1.12.1990
114	Częstochowa		Św. Florian Męczennik	2.12.1990
115	Częstochowa		Św. Jan Chrzyciel	17.12.1990
116	Częstochowa		Św. Pustelnik Andrzej Świerad i Benedykt	5.01.1991
117	Łaszew		Św. Jan Chrzyciel	16.02.1991
118	Rębielice Królewskie		Św. Roch Wyznawca	12.03.1991
119	Sarnów		Jezus Chrystus Dobry Pasterz	6.06.1991
120	Częstochowa		Bł. Rafał Kalinowski	6.06.1991
121	Częstochowa		Najświętsze Ciało i Krew Chrystusa	28.08.1991
122	Częstochowa		Św. Jadwiga Śląska	15.10.1991

Źródło: *Kościół Częstochowski 1987. Katalog osób i instytucji*, Częstochowa 1987; *Archidiecezja częstochowska. Katalog 1993*, Częstochowa 1993; W. Wlazlak, *Rozwój sieci parafialnej i dekanalnej w diecezji częstochowskiej na przestrzeni jej historii [w:] Błogosławione, choć trudne czasy. Siedemdziesięciopięćciolecie Kościoła częstochowskiego*, red. J. Kowalski, Częstochowa 2000, s. 179-182; *Katalog diecezji sosnowieckiej 2008*, Sosnowiec 2008.

Nowy etap rozwoju sieci parafialnej diecezji wyznaczył dzień 25 marca 1992 r., kiedy zreorganizowano administrację Kościoła polskiego. Ustanowiona została wtedy archidiecezja częstochowska. Przed ogłoszeniem bulli papieskiej diecezja częstochowska liczyła 401 parafii, zaś po przemianowaniu na archidiecezję obejmowała 281 parafii¹³. Po odłączeniu kilku największych miast z byłej diecezji częstochowskiej, wciąż jednak istniały potrzeby utworzenia nowych parafii, m.in. tam gdzie odległości do kościoła parafialnego były znaczne. W tym okresie arcybiskup Stanisław Nowak utworzył pierwszą parafię w Kurowie, ulegając prośbie tamtejszych mieszkańców. Z tych samych powodów powstała 17 stycznia 1993 r. parafia Św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Witkowicach Nieznanicach. Z kolei 1 listopada 1993 r. została erygowana parafia Męczeństwa Św. Jana Chrzyciela w Myszkowie¹⁴. Kolejną placówkę duszpasterską ustanowiono 3 stycznia 1994 r. pw. NMP Anielskiej w Częstochowie¹⁵. Następnie na pamiątkę dokonanej kanonizacji Św. Jana z Dukli Kapłana, ordynariusz zmienił 17 września 1997 r. nazwę parafii NMP Anielskiej w Częstochowie na Św. Jana z Dukli Kapłana¹⁶. W międzyczasie doszło 31 lipca 1995 r. do utworzenia parafii NMP Częstochowskiej w Częstochowie¹⁷. W dwa lata później ustanowiono dwie kolejne parafie w mieście biskupim, m.in. Św. Jana Sarkandra Kapłana i Męczennika¹⁸ oraz Św. Alberta Chmielowskiego¹⁹. W tym samym okresie erygowano na obrzeżach miasta biskupiego parafię Jezusa Dobrego Pasterza w Wierzchowisku²⁰. Z kolei w 1998 r. w starożytnym Kłobucku powstała jeszcze jedna parafia, tym razem pw. NMP Fatimskiej²¹. Pod koniec tegoż roku zostały erygowane dwie kolejne parafie w Częstochowie. W robotniczej dzielnicy Raków powstała parafia Św. Melchiora Grodzieckiego

¹³ *Archidiecezja Częstochowska. Katalog 1993*, Częstochowa 1993, s. 39-40.

¹⁴ *Dekrety powołujące nowe parafie*, „Wiadomości Archidiecezji Częstochowskiej” (dalej: WACz) 67 (1993), s. 270-273.

¹⁵ *Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Anielskiej w Częstochowie*, WACz 68 (1994), nr 2, s. 28.

¹⁶ *Dekret o zmianie nazwy parafii p.w. NMP Anielskiej na Św. Jana z Dukli, kapłana w Częstochowie*, WACz 71 (1997), nr 10-11, s. 21.

¹⁷ *Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Częstochowskiej w Częstochowie*, WACz 69 (1995), nr 6-8, s. 54-55.

¹⁸ *Dekret powołujący parafię p.w. Św. Jana Sarkandra Kapłana i Męczennika w Częstochowie*, WACz 71 (1997), nr 7-9, s. 42-43.

¹⁹ *Dekret powołujący parafię p.w. Św. Brata Alberta Chmielowskiego w Częstochowie*, WACz 71 (1997), nr 7-9, s. 43-44.

²⁰ *Dekret powołujący parafię p.w. Jezusa Chrystusa Dobrego Pasterza w Wierzchowisku*, WACz 71 (1997), nr 7-9, s. 45-46.

²¹ *Dekret powołujący parafię p.w. Najświętszej Maryi Panny Fatimskiej w Kłobucku*, WACz 72 (1998), nr 6-8, s. 70-71.

Kapłana i Męczennika²², zaś w innej części miasta ośrodek duszpasterski Św. Kaspra del Bufalo Kapłana²³. W roku 1999 została ustanowiona jedna parafia na terenie diecezji pod tytułem Podwyższenia Krzyża Świętego w Koninie²⁴.

W roku jubileuszowym powołano następne parafie. Pierwsza z nich została ustanowiona 1 czerwca 2000 r. pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Olewinie Sieńcu²⁵. Następną parafię erygowano 4 lipca 2000 r. w Chojnach Hucie nadając jej imię Św. Maksymiliana Marii Kolbego Kapłana i Męczennika²⁶. W tym samym regionie diecezji utworzono kolejną parafię. Stało się to 24 sierpnia tr. w starożytnym Wieluniu, gdzie metropolita częstochowski ustanowił ośrodek duszpasterski pw. Św. Barbary Dziewicy i Męczennicy²⁷. Przed końcem roku jubileuszowego rządcą archidiecezji erygował dwie parafie pw. Narodzenia Pańskiego. Pierwszą ustanowił 7 grudnia 2000 r. w jednym z najstarszych miast archidiecezji, czyli w Pajęcznie²⁸, zaś drugą powołał 19 grudnia tr. w Częstochowie²⁹. W nowym stuleciu trwał proces erygowania nowych ośrodków duszpasterskich. Pierwszy z nich powstał 22 maja 2001 r. w Osinach pw. NMP Różańcowej³⁰. W tydzień później arcybiskup erygował parafię Św. Apostołów Piotra i Pawła w Grodzisku³¹. W tym samym dniu ustanowiono dwie kolejne parafie: Św. Antoniego z Padwy w Podłężu Królewskim i Szlacheckim³² i Najświętszego Zbawiciela w Blachowni³³. Z kolei 3 czerwca 2001 r. erygowano parafię Miłosierdzia Bożego w Jaworzniku³⁴. Ostatnią parafią utworzoną w tym roku wyłączając jej z jednej z największych parafii częstochowskich. Nadano jej znamieny tytuł Zesłania Ducha Świętego³⁵. W następnych latach udało się erygować kolejne parafie. Pierwszą z nich była parafia personalna Św. Ireneusza Biskupa i Męczennika w Częstochowie utworzona 12 marca 2004 r., jak umotywowano dla lepszej koordynacji duszpasterstwa akademickiego³⁶. Następną ustanowiono 20 czerwca 2003 r. w Częstochowie nadając jej tytuł Św. Kingi Dziewicy³⁷. Z kolei w związku z kanonizacją bł. Urszuli Ledóchowskiej (18.05.2004) w Rzymie oraz zmianą siedziby parafii w dniu 15 października 2004 r. nadano jej nową nazwę

²² Dekret powołujący parafię p.w. Św. Melchiora Grodzieckiego, Kapłana i Męczennika w Częstochowie, WACz 72 (1998), nr 12, s. 49-50.

²³ Dekret powołujący parafię p.w. Św. Kaspra del Bufalo, Kapłana w Częstochowie, WACz 72 (1998), nr 12, s. 51-52.

²⁴ Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego w Koninie, WACz 73 (1999), nr 3-4, s. 42.

²⁵ Dekret powołujący parafię Św. Apostołów Piotra i Pawła w Olewinie – Sieńcu, WACz 74 (2000), nr 7-8, s. 35-36.

²⁶ Dekret powołujący parafię p.w. Św. Maksymiliana Marii Kolbego Kapłana i Męczennika w Chojnach-Hucie, WACz 74 (2000), nr 7-8, s. 36-37.

²⁷ Dekret powołujący parafię Św. Barbary Dziewicy i Męczennicy w Wieluniu, WACz 74 (2000), nr 7-8, s. 37-38.

²⁸ Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Narodzenia Pańskiego w Pajęcznie, WACz 74 (2000), nr 11-12, s. 37-38.

²⁹ Dekret powołujący parafię p.w. Narodzenia Pańskiego w Częstochowie, WACz 74 (2000), nr 11-12, s. 38-39.

³⁰ Dekret ustanawiający parafię pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Różańcowej w Osinach, WACz 75 (2001), nr 5-6, s. 33-34.

³¹ Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Św. Apostołów Piotra i Pawła w Grodzisku, WACz 75 (2001), nr 5-6, s. 34-35.

³² Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Św. Antoniego z Padwy w Podłężu Królewskim i Szlacheckim, WACz 75 (2001), nr 5-6, s. 35-36.

³³ Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Najświętszego Zbawiciela w Blachowni, WACz 75 (2001), nr 5-6, s. 37-38.

³⁴ Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Miłosierdzia Bożego w Jaworzniku, WACz 75 (2001), nr 5-6, s. 38-39.

³⁵ Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Zesłania Ducha Świętego w Częstochowie, WACz 75 (2001), nr 11, s. 20-21.

³⁶ Archidiecezja częstochowska. Katalog 2000, Częstochowa 2000, s. 202.

³⁷ Dekret powołujący parafię p.w. Św. Kingi Dziewicy w Częstochowie, WACz 77 (2003), nr 4-6, s. 94-95.

Św. Urszuli Ledóchowskiej w Częstochowie³⁸. W niedzielę Miłosierdzia Bożego w dniu 3 kwietnia 2005 r. utworzono parafię Św. Faustyny Kowalskiej w Częstochowie³⁹. Ostatnią placówką duszpasterską erygowaną w omawianym okresie była parafia Św. Jana Chrzciciela i Pawła Apostoła w Zawierciu, którą ustanowiono 23 czerwca 2006 r. Wyłączono ją z parafii Św. Piotra i Pawła Apostoła w Zawierciu oraz parafii NMP Królowej Polski w Zawierciu⁴⁰.

Tabela 2. Parafie utworzone w latach 1992-2006

Lp.	Parafia	Wezwanie parafii	Data powstania
1	Kurów	Miłosierdzie Boże	13.06.1992
2	Witkowice Nieznanice	Św. Stanisław Biskup i Męczennik	2.01.1993
3	Myszków	Św. Jan Chrzciciel	20.10.1993
4	Częstochowa	NMP Anielska (przemianowanie) Św. Jan z Dukli Kapłan	3.01.1994 17.09.1997
5	Częstochowa	Przemienienie Pańskie (rektorat)	25.11.1994
6	Działoszyn	Bł. Michał Kozal Biskup i Męczennik	7.12.1994
7	Częstochowa	NMP Częstochowska	31.07.1995
8	Częstochowa	Św. Jan Sarkander Kapłan i Męczennik	12.06.1997
9	Częstochowa	Św. Albert Chmielowski	26.06.1997
10	Wierzchowisko	Jezus Chrystus Dobry Pasterz	26.08.1997
11	Kłobuck	NMP Fatimska	24.06.1998
12	Częstochowa	Św. Kasper del Bufalo Kapłan	29.11.1998
13	Częstochowa	Św. Melchior Grodziecki Kapłan i Męczennik	29.11.1998
14	Konin	Podwyższenie Krzyża Świętego	26.03.1999
15	Olewin Sieniec	Św. Apostoł Piotr i Paweł	1.06.2000
16	Chojny Huta	Św. Maksymilian Maria Kolbe Kapłan i Męczennik	4.07.2000
17	Wieluń	Św. Barbara Dziewica i Męczennica	24.08.2000
18	Pajęczno	Narodzenie Pańskie	7.12.2000
19	Częstochowa	Narodzenie Pańskie	19.12.2000
20	Osiny	NMP Różańcowa	22.05.2001
21	Grodzisko	Św. Apostoł Piotr i Paweł	29.05.2001
22	Podłęże Królewskie	Św. Antoni z Padwy	29.05.2001
23	Błachownia	Najświętszy Zbawiciel	29.05.2001
24	Jaworznik	Miłosierdzie Boże	3.06.2001
25	Częstochowa	Zesłanie Ducha Świętego	31.10.2001
26	Częstochowa	Św. Kinga Dziewica	20.06.2003
27	Częstochowa	Św. Faustyna Kowalska	3.04.2005
28	Zawiercie	Św. Jan Chrzciciel i Paweł Apostoł	23.06.2006
29	Stobiecko Szlacheckie	Św. Albert Chmielowski	25.06.2009
30	Gorzków Trzebników	Św. Jana Berchmansa	22.10.2009

Źródło: Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Anielskiej w Częstochowie, WACz 68 (1994), nr 2, s. 28; Dekret ustanawiający rektorat w kościele Przemienienia Pańskiego na cmentarzu „Kule” w Częstochowie, WACz 68 (1994), nr 12, s. 51-52; Dekret erygujący parafię pod wezwaniem bł. Michała Kozala w Działoszynie, WACz 68 (1994), nr 12, s. 52-53; Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Częstochowskiej w Częstochowie, WACz 69 (1995), nr 6-8, s. 54-55; Dekret powołujący parafię p.w. Św. Jana Sarkandra Kapłana i Męczennika w Częstochowie, WACz 71 (1997), nr 7-9, s. 42-43; Dekret powołujący parafię p.w. Św. Brata Alberta Chmielowskiego w Częstochowie, WACz 71 (1997), nr 7-9, s. 43-44; Dekret powołujący parafię p.w. Jezusa Chrystusa Dobrego Pasterza w Wierzchowisku, WACz 71 (1997), nr 7-9, s. 45-46; Dekret o zmianie nazwy parafii p.w. NMP Anielskiej na Św. Jana z Dukli, kapłana w Częstochowie, WACz 71 (1997), nr 10-11, s. 21; Dekret powołujący parafię p.w. Najświętszej Maryi Panny Fatimskiej w Kłobucku, WACz 72 (1998), nr 6-8, s. 70-71; Dekret powołujący parafię p.w. Św. Melchiora Grodzieckiego, kapłana w Częstochowie,

³⁸ Dekret zmieniający nazwę parafii pod wezwaniem błogosławionej Urszuli Ledóchowskiej w Częstochowie, WACz 78 (2004), nr 12, s. 48.

³⁹ Archidiecezja częstochowska. Katalog 2000, s. 200.

⁴⁰ Dekret powołujący parafię p.w. Św. Jana Chrzciciela i Pawła Apostoła w Zawierciu, WACz 80 (2006), nr 6-8, s. 118-120.

WACz 72 (1998), nr 12, s. 49-50; *Dekret powołujący parafię p.w. Św. Kaspra del Bufalo, kapłana w Częstochowie*, WACz 72 (1998), nr 12, s. 51-52; *Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego w Koninie*, WACz 73 (1999), nr 3-4, s. 42; *Dekret powołujący parafię Św. Apostołów Piotra i Pawła w Olewinie – Sieńcu*, WACz 74 (2000), nr 7-8, s. 35-36; *Dekret powołujący parafię p.w. Św. Maksymiliana Marii Kolbego Kapłana i Męczennika w Chojnach-Hucie*, WACz 74 (2000), nr 7-8, s. 36-37; *Dekret powołujący parafię Św. Barbary Dziewicy i Męczennicy w Wieluniu*, WACz 74 (2000), nr 7-8, s. 37-38; *Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Narodzenia Pańskiego w Pajęcznie*, WACz 74 (2000), nr 11-12, s. 37-38; *Dekret powołujący parafię p.w. Narodzenia Pańskiego w Częstochowie*, WACz 74 (2000), nr 11-12, s. 38-39; *Dekret ustanawiający parafię pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Różańcowej w Osinach*, WACz 75 (2001), nr 5-6, s. 33-34; *Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Św. Apostołów Piotra i Pawła w Grodzisku*, WACz 75 (2001), nr 5-6, s. 34-35; *Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Św. Antoniego z Padwy w Podłężu Królewskim i Szlacheckim*, WACz 75 (2001), nr 5-6, s. 35-36; *Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Najświętszego Zbawiciela w Blachowni*, WACz 75 (2001), nr 5-6, s. 37-38; *Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Miłosierdzia Bożego w Jaworzniku*, WACz 75 (2001), nr 5-6, s. 38-39; *Dekret powołujący parafię pod wezwaniem Zesłania Ducha Świętego w Częstochowie*, WACz 75 (2001), nr 11, s. 20-21; *Dekret powołujący parafię p.w. Św. Kingi Dziewicy w Częstochowie*, WACz 77 (2003), nr 4-6, s. 94-95; *Dekret powołujący parafię p.w. Św. Jana Chrzciciela i Pawła Apostoła w Zawierciu*, WACz 80 (2006), nr 6-8, s. 118-120; W. Włazłak, *Rozwój sieci parafialnej i dekanalnej w diecezji częstochowskiej na przestrzeni jej historii [w:] Błogosławione, choć trudne czasy. Siedemdziesięciolecie Kościoła częstochowskiego*, red. J. Kowalski, Częstochowa 2000, s. 182; *Dekret erekcji parafii pw. Św. Jana Berchmansa w Gorzkowie Trzebnowie*, „Okólnik Kurii Metropolitalnej w Częstochowie” 11 (2009), s. 10.

3. Reorganizacja dekanalna

Biskup Stanisław Nowak w związku z utworzeniem w ostatnim czasie wielu placówek duszpasterskich na terenie diecezji częstochowskiej oraz w trosce o właściwą działalność duszpasterską w wymiarze międzyparafialnym, dokonał reorganizacji sieci dekanalnej. Na taką decyzję ordynariusza miały zapewne wpływ liczne sugestie ze strony duchowieństwa, które pragnęło zmniejszenia zbyt dużych dekanatów. Na mocy dekretu biskupa S. Nowaka z 26 sierpnia 1985 r. powstało 6 nowych dekanatów. Utworzone zostały nowe dekanaty na terenie Dąbrowy Górniczej, Sosnowca i Zawiercia. Powstały również 3 dekanaty na północnych, typowo rolniczych terenach diecezji z ośrodkami w Lututowie, Osjakowie i Sulmierzycach. W związku z tą reorganizacją dokonano także zmiany granic kilku dekanatów na terenie Zagłębia Dąbrowskiego, Wielunia, Wieruszowa i Zawiercia. Ponadto przeniesiono parafię Łysiny z dekanatu olsztyńskiego do dekanatu gidelskiego. Została również zmieniona przynależność dekanalna parafii Świętej Rodziny w Częstochowie, która od tej pory została włączona do dekanatu Św. Zygmunta w Częstochowie. Z tego też powodu dawny dekanat Świętej Rodziny w Częstochowie został przemianowany na dekanat Św. Józefa w Częstochowie⁴¹. W wyniku tych zmian administracyjnych diecezja częstochowska w 1985 r. była podzielona na 45 dekanatów. Do kolejnych zmian w sieci dekanalnej diecezji doszło w dniu 25 sierpnia 1990 r. Wtedy to został ustanowiony dekanat koziegłowski, w skład którego weszło 7 parafii⁴². W tym samym roku 13 września następujące parafie otrzymały nową przynależność dekanalną: Kotowice do dekanatu żareckiego, Mokrsko do dekanatu NMP Pocieszenia w Wieluniu, Myszków pw. Trójcy Przenajświętszej w do dekanatu myszkowskiego i Ostrówek do dekanatu osjakowskiego⁴³.

⁴¹ *Dekret reorganizujący sieć dekanalną w diecezji częstochowskiej*, CzWD 59 (1985), s. 207-211.

⁴² *Dekret ustanawiający dekanat koziegłowski*, CzWD 64 (1990), s. 268.

⁴³ *Dekret o zmianie przynależności dekanalnej parafii: Kotowice, Mokrsko, Nowa Wieś Żarecka, Ostrówek k. Wielunia*, CzWD 64 (1990), s. 268-269.

Tabela 3. Dekanaty ustanowione i zreorganizowane w latach 1985-1990

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa dekanatu</i>	<i>Parafie w dekanacie</i>	<i>Data powstania, (reorganizacji)</i>
1	Św. Antoni Padewski w Dąbrowie Górniczej	Dąbrowa Górnicza – Św. Antoni Padewski, bł. Jadwiga Królowa, NMP Królowa Polski, NMP Matka Kościoła, NMP Zwycięska, bł. Rafał Kalinowski.	26.08.1985
2	Lututów	Czajków, Kraszewice, Lututów, Naramice, Ostrówek, Walichnowy.	26.08.1985
3	Osjaków	Czernice, Drobnice, Konopnica, Osjaków, Radoszewice, Szynkielów.	26.08.1985
4	Chrystus Król w Sosnowcu	Sosnowiec – Chrystus Król, Św. Jan Chrzciciel, NMP Częstochowska, NMP Nieustającej Pomocy, NMP Wspomożenie Wiernych, Św. Piotr i Paweł, Św. Stanisław Biskup i Męczennik.	26.08.1985
5	Sulmierzyce	Dobryszycy, Kleszczów, Lgota Wielka, Łękińsko i Sulmierzyce.	26.08.1985
6	Św. Wojciech BM w Wieluniu	Dzietrzniki, Kadłub, Masłowice, Mierzyce, Pątnów, Ruda, Wieluń – Św. Józef Oblubieniec NMP, Wierzchlas.	26.08.1985
7	NMP Królowa Polski w Zawierciu	Kotowice, Rudniki k. Zawiercia, Włodowice, Zawiercie – NMP Królowa Polski, Św. Maksymilian Maria Kolbe Kapłan i Męczennik, Św. Mikołaj Biskup i Wyznawca, Trójca Przenajświętsza.	26.08.1985
8	Św. Piotr i Paweł w Zawierciu	Poręba – Św. Józef Oblubieniec NMP, NMP Anielska, Św. Jerzy Męczennik (wikariat terenowy), bł. Albert Chmielowski (wikariat terenowy), Zawiercie – Św. Andrzej Bobola Kapłan i Męczennik, Św. Piotr i Paweł, Św. Stanisław Kostka (wikariat terenowy).	26.08.1985
9	Najświętsze Serce Pana Jezusa w Dąbrowie Górniczej (zreorganizowany)	Dąbrowa Górnicza – Podwyższenie Krzyża Świętego, NMP Częstochowska, Najświętsze Serce Pana Jezusa, NMP Bolesna, NMP Szkaplerzna, Przemienienie Pańskie, Zesłanie Ducha Świętego, Św. Maria Magdalena (wikariat terenowy).	26.08.1985
10	NMP Anielska w Dąbrowie Górniczej (zreorganizowany)	Dąbrowa Górnicza – Św. Barbara Dziewica i Męczennica, Chrystus Król, Św. Józef Oblubieniec NMP, Św. Maksymilian Maria Kolbe Kapłan i Męczennik, NMP Anielska, Św. Paweł Apostoł (wikariat terenowy).	26.08.1985
11	Św. Jadwiga Śląska w Sosnowcu (zreorganizowany)	Sosnowiec – Św. Jadwiga Śląska, Św. Florian Męczennik, Podwyższenie Krzyża Świętego, NMP Fatimska, NMP Różańcowa.	26.08.1985
12	Św. Tomasz Apostoł w Sosnowcu (zreorganizowany)	Sosnowiec – Św. Józef Rzemieślnik, Św. Łukasz Ewangelista, Nawiedzenie NMP, Niepokalane Poczęcie NMP, MNP Szkaplerzna, Św. Tomasz Apostoł, bł. Albert Chmielowski (wikariat terenowy).	26.08.1985
13	Wniebowzięcia NMP w Sosnowcu (zreorganizowany)	Sosnowiec – Św. Andrzej Bobola Kapłan i Męczennik, Św. Barbara Dziewica i Męczennica, Św. Franciszek z Asyżu, Św. Jacek, Miłosierdzie Boże, Najświętsze Serce Pana Jezusa, Najświętszy Zbawiciel, Wniebowzięcie NMP, bł. Rafał Kalinowski (wikariat terenowy).	26.08.1985
14	NMP Pocieszenia w Wieluniu (zreorganizowany)	Biała k. Wielunia, Chotów, Czarnożyły, Dąbrowa k. Wielunia, Krzyworzeka, Łyskornia, Raczyn, Rudlice, Wieluń – Nawiedzenie NMP.	26.08.1985
15	Wieruszów (zreorganizowany)	Cieszęcín, Czastary, Galewice, Ochędzyn, Sokolniki, Węglowice, Wieruszów – Św. Mikołaj Biskup i Wyznawca oraz Bartłomiej Apostoł, Św. Stanisław Biskup i Męczennik.	26.08.1985
16	Koziegłowy	Cynków, Gniazdów, Koziegłowy, Koziegłówki, Lgota Mokrzesz, Siedlec Duży, Winowno.	25.08.1990

Źródło: Dekret reorganizujący sieć dekanalną w diecezji częstochowskiej, CzWD (1985), s. 207-211; Dekret ustanawiający dekanat koziegłowski, CzWD 64 (1990), s. 268.

Wraz z utworzeniem archidiecezji częstochowskiej odłącznie od niej dekanat boleślawiecki (bez parafii Skomlin), Św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Czeladzi, Trójcy Przenajświętszej w Będzinie, 3 dekanaty w Dąbrowie Górniczej, lututowski (bez parafii Naramice), łazowski, sączowski, siewierski, 4 dekanaty w Sosnowcu oraz wieru-

szowski. Parafie Naramice i Skomlin zostały włączone do dekanatu NMP Pocieszenia w Wieluniu. W nowych granicach archidiecezja była podzielona na 31 dekanatów⁴⁴. Taki stan sieci dekanalnej w archidiecezji częstochowskiej pozostał niezmienny do 6 lipca 1998 r., kiedy mocy dekretu arcybiskupa S. Nowaka parafia Janów i Złoty Potok zostały przeniesione z dekanatu olsztyńskiego do dekanatu żareckiego⁴⁵. Kolejną decyzją metropolity w sprawie reorganizacji administracyjnej archidiecezji, było ustanowienie 26 listopada 1998 r. dekanatu Podwyższenia Krzyża Świętego w Częstochowie. Stanowiły go parafie wydzielone z następujących dekanatów częstochowskich: NMP Jasnogórskiej, Św. Wojciecha i Św. Zygmunta⁴⁶. Kolejna reorganizacja dekanalna miała miejsce 14 stycznia 1999 r., kiedy to został ustanowiony dekanat miedźnowski. W związku z tym określono nowe granice dekanatu kłobuckiego⁴⁷, z którego wyłączono 7 parafii do nowo powołanego dekanatu. W skład tegoż dekanatu weszła również parafia Popów z dekanatu działoszyńskiego⁴⁸.

Na tym ostatecznie nie zakończyły się zmiany w sieci dekanalnej. W dniu 25 grudnia 1999 r. doszło do reorganizacji dekanatów w mieście biskupim oraz w regionie wieluńskim. Przede wszystkim erygowano dekanat Św. Antoniego z Padwy w Częstochowie, który obejmował zachodnie parafie dekanatu Św. Józefa w Częstochowie oraz parafię Najświętszego Serca Pana Jezusa w Częstochowie z dekanatu jasnogórskiego⁴⁹. Z powyższych racji trzeba było nadać nową strukturę terytorialną innym dekanatom w stolicy archidiecezji. W ten sposób zreorganizowano dekanat Św. Józefa w Częstochowie, do którego z 4 parafii pozostających na wschodzie przyłączono 3 parafie z zachodnich obszarów dekanatu Św. Zygmunta w Częstochowie⁵⁰. Ten ostatni otrzymał z tego powodu nowe granice⁵¹. Reorganizacji uległy również dekanat wieluński i praszkowski. Z dekanatu NMP Pocieszenia w Wieluniu wydzielono główną część nowo erygowanego dekanatu mokrskiego, do którego przyłączono 3 parafie z północnej części dekanatu praszckiego⁵². Z tego powodu zreorganizowano dekanat NMP Pocieszenia w Wieluniu⁵³, dekanat Św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Wieluniu⁵⁴ oraz dekanat Wniebowzięcia NMP w Praszce⁵⁵.

⁴⁴ Dekret zmieniający przynależność dekanalną parafii Św. Rocha w Naramicach oraz Św. Filipa i Jakuba Ap. w Skomlinie, CzWD 66 (1992) s. 201.

⁴⁵ Dekret zmieniający przynależność dekanalną parafii Św. Jana Chrzciciela w Złotym Potoku oraz Niepokalanego Poczęcia NMP w Janowie, WACz 72 (1998), nr 6-7-8, s. 71.

⁴⁶ Dekret ustanawiający dekanat Podwyższenia Krzyża Świętego (świętokrzyski) w Częstochowie, WACz 72 (1998), nr 12, s. 48-49.

⁴⁷ Dekret określający nowe granice dekanatu kłobuckiego, WACz 73 (1999), nr 1-2, s. 57.

⁴⁸ Dekret ustanawiający dekanat miedźnowski, WACz 73 (1999), nr 1-2, s. 57.

⁴⁹ Dekret ustanawiający dekanat Św. Antoniego z Padwy w Częstochowie, WACz 73 (1999), nr 11-12, s. 43.

⁵⁰ Dekret określający nowe granice dekanatu Św. Józefa w Częstochowie, WACz 73 (1999), nr 11-12, s. 44.

⁵¹ Dekret określający nowe granice dekanatu Św. Zygmunta w Częstochowie, WACz 73 (1999), nr 11-12, s. 44.

⁵² Dekret ustanawiający dekanat Św. Stanisława BM w Mokrsku (mokrski), WACz 73 (1999), nr 11-12, s. 45.

⁵³ Dekret określający nowe granice dekanatu Najświętszej Maryi Panny Pocieszenia w Wieluniu, WACz 73 (1999), nr 11-12, s. 46.

⁵⁴ Dekret określający nowe granice dekanatu Św. Wojciecha BM w Wieluniu, WACz 73 (1999), nr 11-12, s. 46-47.

⁵⁵ Dekret określający nowe granice dekanatu Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Praszce, WACz 73 (1999), nr 11-12, s. 47.

Tabela 4. Dekanaty ustanowione i zreorganizowane w latach 1998-1999

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa dekanatu</i>	<i>Parafie w dekanacie</i>	<i>Data powstania, (reorganizacji)</i>
1	Podwyższenie Krzyża Świętego w Częstochowie	Częstochowa – Św. Albert Chmielowski, Św. Andrzej Bobola Kapłan i Męczennik, Św. Benedykt, Jan, Mateusz, Izaak i Krystyn Pierwsi Męczennicy, Św. Franciszek z Asyżu, Św. Kasper del Bufalo, Najświętsze Ciało i Krew Chrystusa, Nawiedzenie NMP, Podwyższenie Krzyża Świętego, Wierzchowisko.	26.11.1998
2	Miedźno	Biała k. Częstochowy, Czarny Las, Kamyk, Łobodno, Miedźno, Mokra, Ostrowy, Popów.	14.01.1999
3	Św. Antoni z Padwy w Częstochowie	Częstochowa – Św. Antoni z Padwy, św. Jadwiga Śląska, Św. Jan Chrzcziciel, Najświętsze Serce Pana Jezusa, Św. Rafał Kalinowski, Św. Stanisław Biskup i Męczennik, Bł. Urszula Ledóchowska, Wniebowstąpienie Pańskie, Zesłanie Ducha Świętego (w organizacji).	25.12.1999
4	Św. Józef w Częstochowie (zreorganizowany)	Częstochowa – Św. Elżbieta Węgierska, Św. Florian Męczennik, Św. Jan z Dukli, Św. Józef Rzemieślnik, Św. Juda Tadeusz Apostoł, Św. Melchior Grodziecki, NMP Wspomożycielka Wiernych, Niepokalane Serce NMP.	25.12.1999
5	Św. Zygmunt w Częstochowie (zreorganizowany)	Częstochowa – Św. Andrzej i Benedykt Pustelnicy, Św. Jakub Apostoł, Najświętsze Imię Maryi (rektorat), NMP Zwycięskiej, Święta Rodzina, Św. Stanisław Kostka, Św. Zygmunt, Zmarłychwstania Pańskiego w Tajemnicy Emaus (rektorat), Narodzenia Pańskiego (w organizacji).	25.12.1999
6	Św. Stanisław Biskup i Męczennik w Mokrsku	Chotów, Komorniki, Krzyworzeka, Kurów, Młyńsko, Mokrsko, Ożarów, Skomlin, Wierzbie.	25.12.1999
7	NMP Pocieszenia w Wieluniu (zreorganizowany)	Biała k. Wielunia, Czarnożyły, Dąbrowa k. Wielunia, Gaszyn, Kadłub, Łyskornia, Naramice, Raczyn, Wieluń – Św. Barbara Dziewica i Męczennica (w organizacji), Św. Józef Oblubieniec NMP, Nawiedzenie NMP.	25.12.1999
8	Św. Wojciech Biskup i Męczennik w Wieluniu (zreorganizowany)	Dzietrzniki, Kraszkowice, Łaszew, Masłowice, Mierzyce, Pątnów, Ruda, Sieniec Olewin (w organizacji), Toporów, Wieluń – Św. Stanisław Biskup i Męczennik, Wierzchlas.	25.12.1999
9	Wniebowzięcie NMP w Praszce (zreorganizowany)	Cieciulów, Dalachów, Kowale Gana, Praszka – Świętej Rodziny i Wniebowzięcia NMP, Przedmość, Rudniki, Strojec, Żytniów.	25.12.1999

Źródło: Dekret ustanawiający dekanat Podwyższenia Krzyża Świętego (świętokrzyżski) w Częstochowie, WACz 72 (1998), nr 12, s. 48-49; Dekret ustanawiający dekanat miedźnowski, WACz 73 (1999), nr 1-2, s. 57; Dekret ustanawiający dekanat Św. Antoniego z Padwy w Częstochowie, WACz 73 (1999), nr 11-12, s. 43; Dekret określający nowe granice dekanatu Św. Józefa w Częstochowie, WACz 73 (1999), nr 11-12, s. 44; Dekret określający nowe granice dekanatu Św. Zygmunta w Częstochowie, WACz 73 (1999), nr 11-12, s. 44; Dekret ustanawiający dekanat Św. Stanisława BM w Mokrsku (mokrski), WACz 73 (1999), nr 11-12, s. 45; Dekret określający nowe granice dekanatu Najświętszej Maryi Panny Pocieszenia w Wieluniu, WACz 73 (1999), nr 11-12, s. 46; Dekret określający nowe granice dekanatu Św. Wojciecha BM w Wieluniu, WACz 73 (1999), nr 11-12, s. 46-47; Dekret określający nowe granice dekanatu Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Praszce, WACz 73 (1999), nr 11-12, s. 47.

4. Regiony duszpasterskie

Tuż przed objęciem diecezji przez biskupa S. Nowaka dla lepszej koordynacji duszpasterstwa zgodnie z dekretem o pasterskich zadaniach biskupów „Christus Dominus”, jego poprzednik ustanowił 6 regionów duszpasterskich na terenie diecezji częstochowskiej w miejsce dawnych tyłuż okręgów. Naturę i cel regionów duszpasterskich określił oddzielny Statut. Zlikwidowany został wtedy okręg krzepicki, w miejsce którego powstał region częstochowski II.

Okręg sosnowiecki został przemianowany na region zagłębiowski. W skład nowo utworzonych regionów duszpasterskich weszły następujące dekanaty⁵⁶:

1. Region częstochowski I obejmował dekanaty: Częstochowa I, Częstochowa II, Częstochowa III.
2. Region częstochowski II obejmował dekanaty: Blachownia, Kłobuck, Kłomnice, Krzepice, Mstów, Olsztyn, Poraj, Truskolasy.
3. Region radomszczański obejmował dekanaty: Brzeźnica, Gidle, Gorzkowice, Kodrąb, Pajęczno, Radomsko, Rozprza.
4. Region wieluński obejmował dekanaty: Bolesławiec, Działoszyn, Praszka, Wieluń I, Wieluń II, Wieruszów.
5. Region zagłębiowski obejmował dekanaty: Będzin I, Będzin II, Dąbrowa I, Dąbrowa II, Sosnowiec I, Sosnowiec II.
6. Region zawierciański obejmował dekanaty: Łazy, Myszków, Siewierz, Zawiercie, Żarki.

W nawiązaniu do dekretu powołującego regiony duszpasterskie biskup częstochowski 29 października 1983 r. ustanowił na ich czele dziekanów regionów. Ich zadania określał Statut Regionów Duszpasterskich Diecezji Częstochowskiej. Dziekani regionów koordynowali całość Kultu Bożego w regionach. Ścisłe współpracowali z kierownictwem Wydziału Duszpasterstwa kurii częstochowskiej. Mieli odbywać dwa razy w roku spotkania z dziekanami i innymi duszpasterzami z podległego sobie terenu⁵⁷. W celu lepszego dopasowania nowych struktur regionów duszpasterskich do obowiązków dziekanów regionów, biskup S. Nowak 26 sierpnia 1985 r. zniósł funkcję wizytatora urzędów i parafii dziekańskich. Wszystkie ich zadania i uprawnienia zostały przekazane dziekanom regionów. Wizytacji urzędów i parafii, które były powierzone dziekanom regionów, od tego czasu dokonywał szef wydziału duszpasterstwa ogólnego kurii⁵⁸.

Po utworzeniu archidiecezji częstochowskiej zaistniała potrzeba reorganizacji sieci regionów duszpasterskich. Metropolita częstochowski w dniu 30 marca 1992 r. ustanowił nowy podział archidiecezji na następujące regiony duszpasterskie⁵⁹:

1. Region częstochowski obejmował dekanaty: Częstochowa – Św. Józef, NMP Jasnogórska, Św. Wojciecha Biskup i Męczennik i Św. Zygmunt, Blachownia, Kłobuck, Mstów, Olsztyn, Poraj, Truskolasy.
2. Region radomszczański obejmował dekanaty: Brzeźnica, Gidle, Gorzkowice, Kłomnice, Kodrąb, Pajęczno, Radomsko – Św. Lambert, Najświętsze Serce Pana Jezusa, Rozprza, Sulmierzyce.
3. Region wieluński obejmował dekanaty: Działoszyn, Krzepice, Osjaków, Praszka, Wieluń – NMP Pocieszenia, Św. Wojciecha Biskup i Męczennik.
4. Region zawierciański obejmował dekanaty: Koziegłowy, Myszków, Zawiercie – NMP Królowa Polski, Św. Piotr i Paweł, Żarki.

Utworzony 26 listopada 1998 r. dekanat świętokrzyski w Częstochowie został włączony do regionu częstochowskiego. W skład tegoż regionu wszedł również dekanat miedźnowski ustanowiony 14 stycznia 1999 r. oraz dekanat Św. Antoniego z Padwy w Częstochowie erygowany 25 grudnia tr. W tym samym dniu powstał też dekanat Św. Stanisława Biskupa Męczennika w Mokrsku, który przyłączono do regionu wieluńskiego.

5. Zakończenie

Do największego rozwoju administracyjno-terytorialnego w historii (archi)diecezji częstochowskiej doszło podczas działalności biskupa a następnie arcybiskupa metropolity częstochowskiego Stanisława Nowaka. Pomimo iż w pierwszych latach jego posługi biskupiej istniały

⁵⁶ Dekret o ustanowieniu regionów duszpasterskich diecezji częstochowskiej, CzWD 56 (1982), s. 43.

⁵⁷ Statut Regionów Duszpasterskich w diecezji częstochowskiej, CzWD 57 (1983), s. 154-157.

⁵⁸ Dekret dotyczący wizytacji urzędów i parafii dziekańskich, CzWD 59 (1985), s. 215.

⁵⁹ Dekret wprowadzający nowy podział archidiecezji częstochowskiej na regiony duszpasterskie, CzWD 66 (1992), s. 202-203.

utrudnienia ze strony władz komunistycznych udało się utworzyć wiele nowych placówek duszpasterskich. Wraz z demokratyzacją życia społeczno-politycznego w Polsce ustały szykany władz administracyjnych, dlatego w następnych latach erygowano tylko parafie, rezygnując jednocześnie z tworzenia wikariatów terenowych. Powyższe działania wymagały zreorganizowania dotychczasowej sieci dekanalnej. Nie było to oczywiście łatwe, gdyż trzeba było reorganizować po wielokroć ustalone wcześniej granice dekanatów. Dotyczyło to zarówno miasta biskupiego, jak i okolicznych ośrodków miejskich i wiejskich. Najmniej zdziałano na polu organizacji ponad dekanalnej, czyli w zakresie regionów duszpasterskich.